

MØTEINNKALLING

RÅDSMØTE

Tid: Fredag 09.12.2022 Kl 10:00- 14:00

Sted: Fjøset på Bakken Gård, [Grønningsveien 403](#), Stadsbygd, Indre Fosen

Innkalling er sendt til:

Rådsmedlemmer/observatører

Bjørnar Buhaug	Ordfører	Indre Fosen kommune
Knut Ola Vang	Varaordfører	Indre Fosen kommune
Ivar Rostad	Opposisjonsleder	Indre Fosen kommune
John Einar Høvik	Ordfører	Osen kommune
Egil A. Johannessen	Varaordfører	Osen kommune
Line Stein	Opposisjonsleder	Osen kommune
Ogne Undertun	Ordfører	Ørland Kommune
Finn Olav Odde	Varaordfører	Ørland kommune
Anne Bjørnerud	Opposisjonsleder	Ørland kommune
Vibeke Stjern	Ordfører (L)	Åfjord kommune
Einar Eian	Varaordfører	Åfjord kommune
Tone Bårdli	Opposisjonsleder	Åfjord kommune
Ann- Berit Nervik	Tillitsvalgt	Ørland kommune
Hallgeir Grøntvedt	Politisk observatør	Trøndelag fylkeskommune
Harald Fagervold	Politisk observatør	Trøndelag fylkeskommune
Ole Hermann Sveian	Politisk observatør	KS
Kjersti Tommelstad	Politisk observatør	KS
Erik Eide	Adm. Observatør	KS
Frode Rabben	Adm. observatør	Statsforvalteren i Trøndelag
Leif Harald Hanssen	Adm. observatør	Trøndelag fylkeskommune
Kjetil Mjøsund	Kommunedirektør	Indre Fosen kommune
Roar Leirset	Rådmann	Osen kommune
Marit K. Ervik	Kommunedirektør	Ørland kommune
Per Ola Johansen	Rådmann	Åfjord kommune

Saksliste

Saksnr.	Saksnavn
PS 31/22	Gjennomgang og godkjenning av møtereferat 04.11.2022
PS 32/22	Orientering og omvisning i fjøset hos årets unge bønder
PS 33/22	Valg av leder og nestleder 2023-2023
PS 34/22	Oppnevning av styremedlem Fosen Folkehøgskole 2023-2024
PS 35/22	Fosen skog- og utmarksforvaltning
PS 36/22	Beitebruksplan Fosen
PS 37/22	Høringsinnspill regionale ruteflygninger
PS 38/22	Søknad om regionale forskningsmidler MatHub Fosen
	Eventuelt

Orienteringer

- ▶ Status søknad bygdeveksttaltale, ved Vibeke Stjern, rådsleder
- ▶ Orientering fra rådmannsforum ved leder Kjetil Mjøsund

Vibeke Stjern
Rådsleder
Fosenregionen
Interkommunalt politisk råd

Torun Bakken
Utviklingsleder
Fosenregionen
Interkommunalt politisk råd

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 31/22
Utvalg: RÅDET Møtedato 09.12.2022

Gjennomgang og godkjenning av møtereferat 04.11.2022

Saksbehandler: Utviklingsleder

Vedlegg: [Møtereferat 4.november 2022](#)

Forslag til vedtak:

Rådet godkjenner møtereferatet fra rådsmøtet den 4.november 2022.

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 32/22
Utvalg: RÅDET Møtedato 09.12.2022

Orientering fra årets bonde om Bakken Gård

Saksbehandler: Utviklingsleder

Forslag til vedtak:

Rådet tar informasjonen til orienteringen og ønsker bonden med familie lykke til videre med driften av Bakken Gård.

Saksfremstilling:

Om Årets unge bonde

Årets unge bonde er en kåring i regi av av Norges Bygdeungdomslag, McDonald's Norge og Felleskjøpet Agri. Hensikten med kåringen er å finne frem til ledende unge bønder i Norge, og å inspirere flere kloke hoder og driftige hender til å finne veien til norsk landbruk. Det er den trettende gangen kåringen arrangeres.

Om årets unge bønder fra Stadsbygd på Fosen:

For Ole Otto Grønning har gårdslivet alltid vært en del av hverdagen. Han vokste opp på det velstelte gårdstunet på Stadsbygd, mens samboeren Trine kommer fra et småbruk som ikke var i full drift. Hun jobbet også i gårdsbarnehage, og er aktiv i Bondelaget, mens Ole Otto er aktiv i produsentlaget. I dag har paret en betydelig melkekvote, og de satser hardt. Paret er opptatt av å beholde det gammeldagse utseende på gården, men samtidig satse på et bærekraftig og framtidsrettet gårdsbruk. Som for mange andre bønder har det siste året vært tøft, men paret ser positivt på fremtiden.

Ole Otto jobbet i Fjøsssystemer før han tok over gården hjemme på Stadsbygd. I dag har de en betydelig melkekvote. Paret satser hardt, og ved hjelp av familie, venner og egeninnsats fikk paret nylig opp et nytt fjøs med robot til 9,5 millioner kroner.

Hvordan ser dere på fremtiden som gårdbrukere?

Vi er opptatte av å beholde det gammeldagse utseende på gården, men samtidig satse på et bærekraftig og framtidsrettet gårdsbruk. Som for andre bønder har det siste året vært økonomisk tøft, da det har vært en stor prisvekst på alle innsatsfaktorer. Dette har ført til at vi har måttet bli enda nøyere med forbruket, og effektivisere driften, men vi ser positivt på fremtiden!

Les mer her: [Årets unge bonde 2022 \(aretsungebonde.no\)](https://aretsungebonde.no)

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 33/22

Utvalg:

RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Valg av leder og nestleder

Saksbehandler; utviklingsleder

Forslag til vedtak:

1. Rådet viderefører valget av leder og nestleder fra SAK 27/19 Valg av leder og nestleder for Interkommunal politisk råd Fosenregionen for perioden nov. 2019 – 2021 til å gjelde videre for perioden 2022-2023
2. Leder Vibeke Stjern, nestleder Bjørnar Buhaug

Saksfremstilling;

Det ble i sak 27/19 valgt leder og nestleder for Fosenregionen interkommunalt politisk råd i perioden 2019-2021. Dette ble gjort i sammenheng med overgangen fra

regionråd til interkommunalt politisk råd. Det skulle vært gjort et nyvalg i 2021 for perioden 2022-2023, dette har dessverre ikke blitt satt på sakslisten. Nå er vi midt i gjeldende periode og utviklingsleder foreslår derfor å videreføre de valgte representantene ut valgperioden.

Nytt valg av leder og nestleder settes på sakslisten høsten 2023 etter kommune- og fylkeskommunevalget den 11.september.

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 34/22

Utvalg: RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Oppnevning av styrerepresentant til Fosen Folkehøgskole

Saksbehandler: Utviklingsleder

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til innstilling

Saksfremstilling:

Rådet mottok en henvendelse fra Fosen Folkehøgskole om å oppnevne 1 representant m/ vararepresentant for inneværende valgperiode, 2023 – 2024. Ved stiftelsen av Fosen Folkehøgskole i 1958 gikk følgende kommuner inn med kapital: Sør Trøndelag fylkeskommune (kr 200 000), Rissa kommune (kr 100 000), Frøya kommune, Hitra kommune, Agdenes kommune, Ørland kommune, Bjugn kommune, Åfjord kommune, Roan kommune og Osen kommune (til sammen kr 48 000). Fosen folkehøgskolelag har vedtekter/lover for laget. Ifølge vedtekter skal styret bestå av 7 representanter, 3 representanter og 2 vararepresentanter valgt av årsmøtet, blant medlemmene i folkehøgskolelaget, 1 representant m/ vararepresentant valgt av Indre Fosen kommune, 1 representant m/ vararepresentant valgt av Fosen Regionråd blant øvrige medlemskommuner i folkehøgskolelaget, 1 representant m/ vara blant de ansatte og 1 representant med vara blant elevene. Representantene fra Indre Fosen kommune og de øvrige medlemskommunene oppnevnes for hver kommunevalgperiode. Følgende har representert Fosenregionen i valgperioden 2019-2022;

Torun Bakken, representant med Vibeke Stjern som vararepresentant

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 35/22

Utvalg:

RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Fosen skog- og utmarksforvaltning

Saksbehandler: styringsgruppen/utviklingsleder
Vedlegg: Samarbeidsavtale for Fosen skog- og utmark

Forslag til vedtak:

1. Rådet støtter anbefalingene til styringsgruppen knyttet til felles skog- og utmarksforvaltning på Fosen, jf. framlagte rapport.
2. Rådet anbefaler å fase inn øvrige landbruksoppgaver i samarbeidsordningen.

Saksframlegg:

Bakgrunn

Initiativet for felles skog- og utmarksforvaltning på Fosen kommer fra grasrota, og er godt forankret i fagmiljøene og næringen. Prosjektet svarer godt på flere av utfordringene vi ser framover, og peker samtidig på mulighetsrommet kommunene har gjennom økt formalisert samarbeid. Slutføring av utkast til samarbeidsavtale samt øvrig prosess og vedtak i de respektive kommunestyrene bør kunne gjennomføres første halvår 2023.

Det er et ønske og et mål å videreutvikle tjenestesamarbeidet på Fosen ytterligere. Hensikten er å samlet levere bedre tjenester innenfor stramme økonomiske rammer og bidra til en positiv samfunnsutvikling i regionen. Landbruksområdet er en av flere sektorer hvor det ligger til rette for ytterligere samarbeid. Strukturen som nå legges i forhold til økt samarbeid på skog og utmark bør videreutvikles for å skape synergier for hele landbruksområdet.

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 36/22

Utvalg:

RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Beitebruksplan Fosen

Saksbehandler: Hege Hopen Amundal/utviklingsleder

Forslag til vedtak:

1. Rådet er positive til at det utarbeides en felles beitebruksplan for Fosen.
2. Saken sendes over til de respektive kommunestyrene for behandling.

Saksfremstilling:

Fosen har store utmarksareal som er avgjørende for rein- og landbruksnæringa på Fosen. Hvert år høstes det fôrenheter som er verdt flere millioner kroner på utmarksbeite. Bruk av utmarksbeite som fôrressurs er under sterkt press fra flere interesser. Utmarksbruken på Fosen er i endring. Det er en utvidet bruk av utmarka og det er potensialet for konflikter med den tradisjonelle utnyttelse av beiteressursene. I tillegg er både rovdyrutfordringer og gjerdeproblematikk tema som opptar næringa. Mulighetene for en bedre utnyttelse av beiteressursene er mange. Økt bruk av de eksisterende beiteressursene vil kunne styrke utmarksnæringene og bidra til verdiskaping og bosetting på hele Fosen.

Det er ønskelig at Fosen også i framtida skal ha ei beitenæring som utnytter de verdifulle utmarksbeiteressursene. Det er derfor viktig å ta tak og jobbe med utfordringene som beitenæringa daglig står ovenfor - og samtidig se på muligheter som enda ikke er godt nok utnyttet. Utnyttelse av utmarksbeite må kartlegges, prioriteres og få sin rettmessige plass i arealplanleggingen.

Norsk sau og geit skriver følgende om beitebruksplan: «*Beitebruksplanen er en systematisert presentasjon av beitearealene i kommunen og bruken av disse arealene til beiting med husdyr. Den skal dokumentere omfang og verdi av nåværende beitebruk, samt vise til historisk bruk og gi estimer for framtidig bruk. Beitebruksplanen skal ikke løse uavklarte juridiske problemstillinger, men der slike finnes, gjerne påvise disse og foreslå framtidig håndtering. Beitebruksplanen består av en tekstdel og gjerne av ulike tabeller og dataframstillinger, i tillegg til en tiltaksdel. Kart som beskriver ulike tema er en viktig del av plandokumentet.*»

Fosen kommunene har mange av de samme utfordringene knyttet til beite i utmarka, og noen av beiteområdene går på tvers av kommunegrenser. Indre Fosen, Ørland og Åfjord er i gang med arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. I forbindelse med dette arbeidet er det viktig å også hensynta beiteinteressene. Et verktøy i så måte er utarbeidelse av en beitebruksplan for Fosen. Når vi snakker om reinbeite og beite for småfe/storfe er kommunegrensene ofte lite relevante - en beitebruksplan bør derfor ha en regional utforming.

Småfenæringa på Fosen er positive til en felles beitebruksplan. På et småfemøte på Haugamyra ønsket alle deltagerne felles beitebruksplan. Der møtte beitebrukere fra Indre Fosen, Ørland og Åfjord. Landbrukskontoret i Indre Fosen inviterte alle beitelagslederne på Fosen, reindriftsnæringa og landbrukskontorene på Fosen til felles teams-møte hvor alle fikk samme informasjon om prosessen. På møtet var representanter fra Åfjord, Ørland og Indre Fosen positive. Det var også representanter fra Åfjord og Osen som ønsket å ta det opp i styret før de ga tilbakemelding. Beitelagene i Indre Fosen og Ørland har gitt tilbakemelding om at de ønsker å være med i en felles beitebruksplan. Indre Fosen, Ørland og Åfjord landbrukskontorer er positive til å utarbeide en felles beitebruksplan. Landbrukskontoret i Osen tenker at en eventuell beitebruksplan må sees i sammenheng med områder nordover (Flatanger) og østover (Namsos). De har ikke anledning til å prioritere ressurser til dette arbeidet nå.

Forslag til arbeidsgruppe:

- 1 repr. fra hvert kommunestyre
- 2 repr. fra reindriftsnæringa
- 1 repr. fra grunneierlagene
- 1 repr. fra Bondelag
- 1 repr. fra Bonde- og småbrukerlag
- 4 repr. fra beitelaga

Landbrukskontorene på Fosen har sekretærfunksjon, hvor Indre Fosen får hovedansvaret med å styre prosessen. Beitebruksplanarbeidet finansieres innenfor budsjetttrammene til landbrukskontorene i Fosen kommunene, egeninnsats fra beitenæringa, lag og organisasjoner, samt at det er avsatt omtrent kr 70 000 til arbeidet fra tilskudd til tiltak i beiteområder.

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 37/22

Utvalg:

RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Høringsinnspill til transportfaglig utredning for regionale ruteflygninger i Sør-Norge og Nord-Norge fra 2024

Saksbehandler: Thomas Engen/utviklingsleder

Vedlegg: Høringsinnspill fra Ørland kommune

Forslag til vedtak:

1. Fosenregionen interkommunalt politisk råd støtter høringsinnspill fra Ørland kommune til transportfaglig utredning for regionale ruteflygninger i Sør-Norge og Nord-Norge fra 2024
2. Fosenregionen sender høringsinnspill til departementet innen fristen den 22.desember 2022

Saksfremlegg

Flyruten fra Ørland til Oslo er av stor regional betydning for Fosen. Fosenregionen interkommunalt politisk råd stiller seg bak og støtter høringsinnspillene som er utarbeidet fra Ørland kommune. Se vedlegg.

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 38/22

Utvalg:

RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Søknad om regionale forskningsmidler til MatHub Fosen

Saksbehandler: Prosjektleder matregion/utviklingsleder

Vedlegg: Prosjektbeskrivelse Distriktsforsk «Bærekraftig mathub på Fosen»

Forslag til vedtak:

1. Fosenregionen IKPR søker sammen med NTNU om forskningsmidler fra Distriktsforsk til et forprosjekt i henhold til vedlagte prosjektbeskrivelse
2. Fosenregionen stiller med egeninnsats i form av arbeidstimer med prosjektleder for matregion Fosen.

Saksfremstilling:

Behovet/utfordringen i virksomheten som prosjektet skal ta fatt i;

Fosen med sine 25 000 innbyggere består av kommunene Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord, som gjennom Fosenregionen IKPR samarbeider på tvers av kommunegrensene, om større felles utviklingsoppgaver. Næringsstrukturen er bygget omkring landbruk, havbruk, forsvaret, industri, fiske og fornybar energi. Regionen har flere lokalmatprodusenter, som i stor grad opererer hver for seg. Økonomien og arbeidsmengden kan være utfordrende for slike småbedrifter, da investeringene i produksjonsfasiliteter, og innsatsen i markedsføring, salg og distribusjon kan kreve nesten like mye som for bedrifter med mye større omsetning. Det er også utfordrende at store lokale kunder som sykehjem helst ikke vil forholde seg til én og én leverandør. Transportavstandene kan også være krevende ... Vi ser derfor potensial i å utvikle mer bærekraftige lokale matsystemer, som samtidig samspiller med dagens matsystem. Hvordan kan vi innrette oss for å stå samlet og utnytte hverandres restkapasiteter og -ressurser, og kunne tilby et mer fullstendig konsept overfor storkjøkkenkunder på Fosen og andre steder i regionen? Som mulig løsning ser vi på muligheten for en samlokalisering i en «Mathub» på Fosen.

Et forstudium (støttet av Omstillingsprogrammet for Indre Fosen og Nord-Fosen) viser oppslutning blant lokale produsenter om behovet for et lokalt matsystem, en MatHub. Dette kan være et fysisk anlegg og/eller en infrastruktur som kan huse ulike typer næringsmiddelproduksjon, både i blå og grønn sektor. En ser potensial for sirkulær økonomi og andre klimafordeler ved å produsere, foredle og omsette mer lokalt, samt nytteverdi ved inngåelse av lokale avtaler ved offentlige innkjøp i regionen. En lokal MatHub med nisjeproduksjon vil også kunne tilby å påta seg oppgaver for produsentene, noe som også kan være med og avlaste utfordrende oppgaver hos etablerte aktører. Det kan også oppnås synergier med andre prosjekter vi er involvert i, som Oi Trøndersk Mat og Drikke's arbeid for økt verdiskaping fra midtnorsk kjøttproduksjon («Kraft»), prosjekt «Fosenfrukt» og kampanjen «Dyrk mer mat på Fosen» der det settes lys på vasking, kutting, pakking og lagring av potet og grønnsaker. Det vises også til tidligere prosjekt «Dyrk Fosen». Akvaponi er også i utvikling på Fosen, med behov for vann, arealer, produksjonsfasiliteter og distribusjonsapparat.

Interessenter som fikk forstudierapporten konkluderte at mange felles behov må dekkes for at Fosen som region skal lykkes videre med lokal matsatsingen. Noen har kommet lengre enn andre, blant annet Grøntvedt og Grande Fiskeruter, som opererer i blå sektor. De har større omsetning enn nisjeprodusentene i landbruket, har mye overførbar kompetanse salgsapparat, frakt, logistikk, regnskap og administrasjon. Samarbeid kan derfor gi viktige synergier mellom sektorene og bidra til økt

foredlingsgrad og redusert matsvinn på Fosen. Det kan også muliggjøre mer koordinert produksjonsplanlegging og tilpasset anvendelse i produkter, og dermed også økt utnyttelse av arealer og ulike typer råstoffer på Fosen. I Norge kastes det årlig 420 000 tonn mat til en verdi over 21 mrd NOK. Et slikt anlegg kan bidra til redusert svinn, supplere dagens samvirke og samtidig skape lokal næringsutvikling, økt lokal kompetanse og arbeidsplasser. Rekrutteringen til matfagene som tilbys på Fosen vil da kunne styrkes av at det finnes et tilbud etter endt utdanning. MatHub-en vil også kunne bli en del av utdanningen og en arena for FoU. Lokalmatprodusentene på Fosen er nå i gang med å etablere et felles selskap for samarbeid om innovasjon og forretningsutvikling knyttet til fremtidig MatHub. For å sikre informerte valg med forankring i bærekraft, har vi behov for et forprosjekt som kan belyse ulike scenarier knyttet til en slik MatHub. Hvordan kan lokalmatprodusentene sammen bli en komplett leverandør av bærekraftig lokalmat til offentlige kjøkkener og andre, sammenlignet med dagens situasjon, der de opererer hver for seg?

Hvordan prosjektet kan bidra til å løse behovet/utfordringen

Prosjektet vil etablere et forskningssamarbeid mellom Fosenregionen og NTNU. Som del av prosjektet vil det bli tilrettelagt for godt forankrede, avgrensede studentoppgaver som skal belyse temaet med ulike vinklinger. Det vil etableres tett kontakt mellom partene både under planlegging, gjennomføring og diskusjon av resultater. Dette vil sikre relevansen, at resultatene blir godt forankret og formidlet, samt at videre behov for kunnskap blir identifisert.

Hoved-forsknings spørsmål: Hvordan kan en MatHub bidra til sirkulær økonomi og økt ressursutnyttelse for lokalmatprodusenter i Fosenregionen?

SAKSFRAMLEGG

Saksnummer: PS 00/00

Utvalg:

RÅDET

Møtedato 09.12.2022

Eventuelt

Saksbehandler: Alle

Vedlegg: Ingen

Fosen

skog og utmark

Innhold

1.0	Bakgrunn.....	3
1.1	Prosjektet – organisering.....	3
1.2	Momyrerklæringen.....	4
2.0	Hvorfor økt samarbeid?.....	4
2.1	Kompetansebehov.....	4
2.2	Effektiv ressursforvaltning - spissing av kompetanse.....	4
2.3	Sårbarhet	4
2.4	Digitalisering, administrative systemer	5
2.5	Geografi	5
2.6	Gjennomslagskraft på regionalt nivå	5
2.7	Gjennomføring av det grønne skiftet	5
3.0	Erfaringer fra samarbeidsområdene	6
3.1	Skogforvaltning.....	6
3.2	Erfaringer fra Lensa-samarbeidet	6
3.3	Viltforvaltning	6
3.4	Rovdyrforvaltning	7
3.5	Forvaltning laks og innlandsfiske	7
3.6	Motorferdsel i utmark	7
3.7	Tilstedeværelse er en forutsetning og suksessfaktor!.....	7
4.0	Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven.....	8
4.1	Aktuell samarbeidsordning i skog- og utmarksforvaltningen.....	8
4.2	Vertskommunesamarbeid	8
4.3	Vertskommune	9
5.0	Ressursfordeling - finansiering	10
6.0	Svakheter og risiko ved ny modell	10
7.0	Anbefaling.....	12
8.0	Styringsgruppas vedtak.....	12

1.0 Bakgrunn

Kommunene på Fosen har i mange år hatt et godt og tett samarbeid på skog- og utmarkssektoren. Økende kompleksitet innen fagområdet, kravet til effektivitet og ønsket om å levere gode tjenester innenfor begrensede økonomiske rammer gjør at kommunene i felleskap nå ser på mulighetene for å formalisere samarbeidet ytterligere. Osen kommune, Ørland kommune, Åfjord kommune og Indre Fosen kommune er innvilget skjønnsmidler for å gjennomføre et prosjekt/utredning om dette temaet. Målet med prosjektet er å styrke kommunene på Fosen som tjenesteprodusent og myndighetsorgan innenfor skog- og utmarksforvaltning. Aktuelle fagområder for økt samhandling er **skogforvaltning, viltforvaltning, rovdyrforvaltning, motorferdsel i utmark og forvaltning av laks- og innlandsfiske**. Prosjektet er initiert av fagpersonene og landbrukskontorene i alle 4 deltakerkommunene.

1.1 Prosjektet – organisering

Prosjektsøknaden beskriver at utfordringen på Fosen er å ta det uformelle samarbeidet videre til et formelt samarbeid for å ta ut ytterligere kvalitative gevinster. Dette må skje innenfor de rammene som er akseptable for de ulike kommunene og de brukerne som skal motta tjenestene. En stor fordel i dette prosjektet er at de ansatte på fagområdene på Fosen er positive til en regional løsning, og bidrar aktivt inn i prosessen. Forankring av prosjektet og prosessen er gjort på ulike måter i de enkelte kommunene, men dialog med organisasjonene i landbruket og orientering i politiske fora har vært en fellesnevner. Organiseringen av prosjektet bærer også preg av ønsket om god forankring i kommunene og hos næringen.

Styringsgruppe:

- Vibeke Stjern, leder i interkommunalt politisk råd i Fosenregionen
- Knut Inge Blix Furuseth, representant for skogeierlagene på Fosen
- Ketil Kvam, representant for landbruksadministrasjonene på Fosen

Styringsgruppen har kommet med innspill til arbeidsgruppen i prosessen, og også vært viktig i forhold til forankring av arbeidet. Styringsgruppen skal behandle rapporten og gi en anbefaling som kan følge saken til behandling i de respektive kommunene.

Arbeidsgruppe:

- Sandra Gausen, Osen kommune
- Edmar Bakøy, Ørland kommune
- Paul Arne Sjørgård, Åfjord kommune
- Simon Larsen, Åfjord kommune
- Asgeir Hektoen, Indre Fosen kommune

Arbeidsgruppen består av de operative fagpersonene på skog- og utmarkssiden i Fosenkommunene, og det er denne gruppen som i lengre tid har vært i prosess og står bak innholdet i rapporten.

Prosjektledelse/sekretariat fra Indre Fosen kommune (søker skjønnsmidler):

- Heidi Ersøybakk, Hege Hopen Amundal, Tore Solli

1.2 Momyrerklæringen

I 2019 var alle ansatte i landbruksforvaltningen på Fosen samlet på Momyr i Åfjord kommune. Bakgrunnen for samlingen var bl.a. evaluering av prosjektene Dyrk Fosen og Lensa Fosen hvor kommunene hadde samarbeidet med organisasjonene i landbruket og næringsutøverne for å utvikle Fosenlandbruket. Følgende strategier for utviklingsretninger ble bl.a. pekt ut:

- Alle ansatte innenfor landbruksforvaltningen på Fosen er enige om at økt samarbeid og samhandling mellom landbrukskontorene er ønskelig
- Det er potensiale for bedre og mer effektive tjenester gjennom økt samarbeid
- To områder peker seg ut:
 - Lovpålagte forvaltningsoppgaver; økonomiske og juridiske virkemidler
 - Utviklingsarbeid for å nå nasjonale, regionale og kommunale målsetninger innen landbruks- og distriktspolitikken
- Vertskommuneprinsippet er en god modell for økt samarbeid

Det pågående arbeidet med felles skog- og utmarksforvaltning på Fosen er en direkte oppfølging av Momyrerklæringen.

2.0 Hvorfor økt samarbeid?

Det er flere momenter som peker i retning av at økt samarbeid er formålstjenlig. Samfunn, kommuner og forvaltning er i endring – og det er viktig å gjøre tilpasninger til riktig tid for å møte nye krav og levere gode tjenester.

2.1 Kompetansebehov

Fagområdene hvor det nå utredes økt samarbeid krever spesialkompetanse - kravet til saksbehandling og kompleksiteten i forvaltningen øker. Rekruttering av denne typen kompetanse til Fosen er en utfordring, ikke minst å få stabilitet i bemanningen. Både egne erfaringer fra Fosen og erfaringer fra andre steder i landet tilsier at attraktiviteten øker når kommunene kan tilby en organisering som innebærer samarbeid og mulighet for faglig utvikling. En organisering hvor man kan utnytte den samlede kompetansen knyttet til forvaltningsoppgavene på denne sektoren vil bidra til kvalitetssikring og god kvalitet på saksbehandlingen.

2.2 Effektiv ressursforvaltning - spissing av kompetanse

Det er mulig å øke kvaliteten på de ulike delleveransene innenfor dette fagfeltet ved å se de kommunale ressursene på Fosen under ett. I dagens situasjon sliter administrasjonene med å være fullt ut oppdatert på alle områder, dette handler også om at flere oppgaver blir flyttet fra regionalt nivå til kommunalt nivå. En viss spesialisering og fordeling av oppgavene uavhengig av kommunegrensene gjør at man samlet sett vil kunne være mer oppdatert og utføre forvaltningsoppgavene på en enda bedre måte enn i dag.

2.3 Sårbarhet

Fagfeltet er i dag sårbart i forhold til fravær av enkeltpersoner. I den enkelte kommune mangler det ressurser som kan steppe inn ved kortere eller lengre fravær. Erfaringene tilsier at innleie eller lignende i den enkelte kommune for kortere tid ikke er en optimal løsning. Et økt samarbeid hvor det legges til rette for at et større miljø har et samlet ansvar for forvaltningsoppgavene vil redusere sårbarheten betraktelig.

2.4 Digitalisering, administrative systemer

Kommunene på Fosen har over tid lagt til rette for fellesløsninger knyttet til økonomi, lønn, saksbehandlingssystem mv. Disse fellesløsningene gjør at det ligger godt til rette for økt formalisert samarbeid også på fagspesifikke tjenester. Koronasituasjonen har bidratt til et kvantesprang når det gjelder digital kommunikasjon i samfunnet, og det er i dag godt tilrettelagt for at samhandlingen mellom kommunene i stor grad kan skje uten fysisk forflytning av ansatte.

2.5 Geografi

Fosen er en halvøy. Osen, Åfjord, Ørland og Indre Fosen har bl.a. felles hjorteviltstammer og felles rovdyrstammer. Forvaltningen av disse artene må skje med utgangspunkt i biologi og leveområder. I en slik sammenheng kan kommunegrensene være et hinder. Det er etablert samarbeidsordninger som skal bidra til samordning, men vi ser at en felles administrativ organisering vil løfte forvaltningen ytterligere, og bidra til en helhetlig kunnskapsbasert forvaltning på Fosen. Ikke minst er det viktig å stå godt rustet til akutsituasjoner knyttet til rovdyr/beitedyr. Her har vi erfaringer fra senere år som tilsier at en felles organisering hever beredskapen og gjennomføringskraften når det trengs.

2.6 Gjennomslagskraft på regionalt nivå

Fagområdene vi her snakker om er knyttet til naturgitte forhold, og her er det flere fellesnevner som binder kommunene på Fosen sammen - forholdene på Fosen skiller seg i enkelte tilfeller fra resten av Trøndelag. Samtidig er det regionalt nivå (statsforvalter og fylkeskommune) som legger flere av rammene for forvaltning og utvikling også på skog- og utmarkssiden. Gjennomslagskraften for løsninger som er gode for Fosen er sterkere hvis de frontes felles, og i praksis vil dette kunne skje på en mer samordnet og strukturert måte ved en felles organisering av tjenesteområdet.

2.7 Gjennomføring av det grønne skiftet

Forvaltningen av skog og utmark er et verktøy for kommunene i gjennomføringen av det grønne skiftet i praksis. En koordinering av innsatsen på Fosen gjennom felles forvaltning vil øke gjennomføringskraften og bidra til at kommunene når sine målsettinger på klimaområdet.

3.0 Erfaringer fra samarbeidsområdene

Kommunene på Fosen har samarbeidet innenfor skog- og utmarksforvaltningen i mange år. Dette gjør at det ligger godt til rette for å formalisere samarbeidet ytterligere. Samtidig peker erfaringene i retning av at det er positive effekter å hente på forvaltningssamarbeid.

3.1 Skogforvaltning

Fosen har et samarbeid på flere av områdene innenfor skogforvaltning. Det er utarbeidet felles retningslinjer og felles koder for tilskudd til skogbrukstiltak. Samarbeid innenfor skogforvaltning kan være med å sikre god faglig kvalitet på tjenestene, og høyne kvaliteten på deloppgavene. Eksempelvis vil samhandling av behandlingen av NMSK-søknader være en effektivisering som vil være mulig ved et forvaltningssamarbeid. Koordinering av høringsvar og regionale søknader vil kunne gi bedre gjennomslag for kommunenes synspunkter.

3.2 Erfaringer fra Lensa-samarbeidet

Kommunene på Fosen har i over ti år samarbeidet om å bidra til økt aktivitet i skogbruket gjennom Lensa-samarbeidet. Bl.a. har samarbeid om skogpådriver ført til at Fosen i lang tid har toppet statistikken på utført ungskogpleie i Trøndelag. Lensa har over tid gitt konkrete, dokumenterbare resultater. Enkeltvis vil ikke kommunene vært i stand til å finne ressurser til slik aktivitet. Samarbeidet i Lensa har i prinsippet vært gjennomført som et vertskommunesamarbeid. Det er en målsetting for kommunene å kunne bidra til næringsutvikling og oppbygging av skogressursene også i framtida.

3.3 Viltforvaltning

Kommunene på Fosen har i rundt 30 år hatt noe samarbeid om viltforvaltning. Det har blant annet skjedd ved deltagelse i «Fosen hjorteviltregion» med årlige møter der informasjon om bestandsutvikling på hjortevilt og felles målsettinger har vært tema. Representanter fra Fylkeskommunen eller Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) har også deltatt i disse møtene. Det er tidvis blitt sent ut felles informasjon til rettighetshavere og jegere. Hjorteviltregionen har også søkt om tilskudd til registrering av elgbeite og har hatt folk på opplæring i beiteregistreing. Det har også vært samarbeidet om prosjekter som rydding av viltsoner langs offentlige veier. På grunn av manglende ressurser har ikke samarbeidet i hjorteviltregionen blitt utviklet videre og dette har nå delvis begynt å gå i stå. For å ta forvaltningen et steg videre må det en koordinering til på administrativt nivå. Bestandsdata og beslutningsgrunnlag i kommunene må sees sammenheng, og forvaltningen samordnes. Ikke minst er dette viktig i forhold til interessekonflikter mellom jordbruk og hjortevilt, viltpåkjørsler og målsettingen om sunne hjorteviltstammer. Felles målsettinger for viltforvaltningen bør videreutvikles. Det samme gjelder bistand til rettighetshavernes utarbeidelse av «bestandsplaner for hjortevilt» og kommunenes godkjenning av slike planer.

Samarbeid om kommunenes ansvar for ettersøk av skadet vilt kan utredes, og svar på høringer knyttet til viltforvaltning bør samordnes. I noen tilfeller er det også gitt felles tillatelser til felling av andre skadegjørende viltarter som beveger seg over kommunegrensene. Samarbeid om prosjekter til fremme av viltforvaltning er også et aktuelt tema. Søknader som gjelder flere kommuner vil ha større mulighet for å oppnå tilskudd og større ressurser til gjennomføring. Alle oppgavene og mulighetene som skisseres vurderes å kunne løses bedre gjennom et formelt forvaltningssamarbeid enn gjennom mer løselige samarbeidsformer.

3.4 Rovdyrforvaltning

Kommunene på Fosen har samlet seg om håndtering av akuttsituasjoner med beitedyr og rovdyr i regionen. Regionsamarbeidet dekker kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord, Osen, Steinkjer (Verran) og Inderøy (Mosvik).

Samarbeidet dekker både administrativ håndtering i form av søknad/rapportering om skadefelling, samt praktisk utførende skadefelling i regi av interkommunalt fellingsamarbeid. Det er utarbeidet både beredskapsplan og aksjonsplan innenfor tematikken.

Dagens svakhet: ressursbruk i forbindelse med søknad, organisering, oppfølging og rapportering av skadefelling har lett for å havne i en kommune. Selve kostnaden med det praktiske fellingsforsøket dekkes over midler fra statsforvalteren, men administrative utgifter/ressursbruk har lett for å bli skjevt fordelt som det er i dag.

3.5 Forvaltning laks og innlandsfiske

Innlandsfiske er til stor nytte og glede for befolkningen i form av rekreasjon, opplæring, naturopplevelse og lokal verdiskaping. Fisketurer er blant de aller viktigste formene for friluftsliv i Norge. Fritidsfiske har som annet friluftsliv positiv virkning på folkehelsen og stimulerer interessen for og kunnskap om natur og naturbruk.

Utklipp miljødirektoratet: Utvikling og organisering av fisketilbudet: Kommunen har ansvar for å arbeide for felles organisering av fisketilbudet til allmennheten. Generell informasjon er ikke alltid nok for å få alle grupper i befolkningen til å fiske. Mange flere kunne hatt gleden av opplevelsene som fiske gir. Derfor bør kommunen sørge for at fiskekortsalg eller fritt fiske er en sentral del av tilretteleggingen, og kan gjøres på ulike måter.

Dagens svakhet: Alle kommuner har områder der fisketilbudet kunne vært bedre. Det må jobbes for å få flest mulig vann inn på samme fiskekort.

Fisken i seg selv er også en stor matressurs som blir utnyttet i alt for liten grad. Kultivering hadde vært et tema som kunne vært løftet i fellesskap.

3.6 Motorferdsel i utmark

Det er allerede noe administrativt samarbeid om motorferdsel i utmark på Fosen, men dette er et område hvor det er større muligheter for samarbeid. Felles retningslinjer /forskrift for motorferdsel i alle kommunene på Fosen er en mulighet. Det å samle saksbehandlingen av søknader vil gjøre at saksbehandler(e) får flere saker og mulighet til å bli mer dreven på lovverket. Med felles retningslinjer/forskrift og felles saksbehandler blir det også lik behandling av motorferdsel på Fosen.

3.7 Tilstedeværelse er en forutsetning og suksessfaktor!

Arbeidsgruppen har i arbeidet med prosjektet og dialogen med styringsgruppe og næring lagt til grunn en viktig premiss: personressursene skal være lokalisert i sine respektive kommuner. Det er to hovedårsaker til dette: fagpersonene på skog og utmark er et viktig bidrag til et helhetlig fagmiljø og forvaltning i egen kommune, og det er et faktum at disse tjenestene er knyttet til næringsutøvere og naturressurser spredt over hele Fosen. Det er allikevel flere gevinster å hente ved å samordne disse fagområdene forvaltningsmessig i et formalisert samarbeid.

4.0 Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) kapittel 17 omhandler interkommunalt samarbeid.

§ 17-1. Interkommunalt samarbeid

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid.

Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til.

Om samarbeidet omfattes av reglene om offentlige anskaffelser vurderes ut fra reglene om offentlige anskaffelser.

4.1 Aktuell samarbeidsordning i skog- og utmarksforvaltningen

Når det er snakk om hvordan et samarbeid skal organiseres er det særlig viktig å se hen til hvilke oppgaver og tjenester det er snakk om, og vurdere hvilken modell som kan gi best og mest mulig effektiv løsning av oppgavene til beste for innbyggerne. For lovpålagte oppgaver som innebærer utøvelse av offentlig myndighet må kommunene i praksis benytte vertskommunemodellen. Begrunnelsen for dette er at når kommunene opptre som myndighetsorgan, er det nødvendig å ivareta hensynet til innbyggernes rettssikkerhet, demokratisk kontroll mv. i sterkere grad enn når kommunene driver forretningsdrift. Vertskommunemodellen ivaretar demokratiske og rettssikkerhetsmessige hensyn, og modellen har derfor innebygd mekanismer som gjør at deltakerne kan gripe inn og ivareta egne interesser på en helt annen måte enn det som for eksempel er vanlig ved rene kjøp og salg av tjenester.

4.2 Vertskommunesamarbeid

Kapittel 20 i kommuneloven omhandler vertskommunesamarbeid:

§ 20-1. Vertskommunesamarbeid

En kommune kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til en vertskommune etter reglene i dette kapitlet, så langt annen lovgivning ikke er til hinder for det.

Bestemmelsen i første ledd gjelder på tilsvarende måte for fylkeskommuner.

Et vertskommunesamarbeid er ikke et eget rettssubjekt, men organisatorisk en del av vertskommunens virksomhet. Regler som gjelder for kommunen som kommune, vil derfor i utgangspunktet også gjelde for kommunen når den opptre som vertskommune, med mindre annet er bestemt. Dette gjelder både øvrige deler av kommuneloven og annet regelverk som gjelder for kommunene.

Kommuneloven skiller mellom to modeller for vertskommunesamarbeid:

- Administrativt vertskommunesamarbeid
- Vertskommunesamarbeid med felles, folkevalgt nemnd

Det er de sakene og oppgavene kommunene ønsker å samarbeide om som avgjør hvilken vertskommunemodell som kan velges. For kurante saker som i stor grad er regelstyrte og der det er liten grad av skjønn, vil administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 20-2 kunne

benyttes. Dersom det skal delegeres til vertskommunen å treffe vedtak i saker av prinsipiell betydning, må vertskommune med felles folkevalgt nemnd etter kommuneloven § 20-3 velges.

For Osen, Ørland, Åfjord og Indre Fosen er det et administrativt vertskommunesamarbeid som er aktuelt innenfor skog- og utmarkssektoren. Det meste av oppgavene som utføres er regelstyrt og av administrativ art. Faglig skjønn vil kunne utøves i et administrativt vertskommunesamarbeid, og det vil være en fordel å kunne utvikle dette skjønnet sammen på Fosen. Samtidig vil saker av prinsipiell art være gjenstand for politisk behandling i den enkelte kommune som i dag, og slik sett vil det være rom for ulikt politisk skjønn i kommunene. Arbeidsgruppen ser en effektiviseringsgevinst når det gjelder saksforberedelser, saksframlegg og saksbehandling ved et tettere samarbeid i en vertskommunemodell.

4.3 Vertskommune

Indre Fosen kommune foreslås som vertskommune for samarbeidet. Det administrative, personalmessige og økonomiske ansvaret for Lensa-prosjektet har ligget til kommunen i over ti år. I det nye vertskommunesamarbeidet ser arbeidsgruppen det som fornuftig å bygge på de strukturene som er skapt – og altså utvide samarbeidet til å omfatte forvaltningsoppgaver etter lov og forskrift. Indre Fosen kommune har kapasitet til å ta på seg vertskommunerollen.

5.0 Ressursfordeling - finansiering

Vertskommunemodellen fordrer et økonomisk oppgjør mellom samarbeidskommunene og vertskommunen. Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i de faktiske kostnadene som knytter seg til oppgavene i den enkelte kommune i 2021. I all hovedsak dreier dette seg om de stillingsressursene som er dedikert de aktuelle oppgavene i henholdsvis Osen, Ørland, Åfjord og Indre Fosen:

Kommune	Stillingsprosent	Andel kostnad vertskommunesamarbeid
Osen	15 %	6 %
Ørland	35 %	14 %
Åfjord	100 %	40 %
<u>Indre Fosen</u>	<u>100 %</u>	<u>40 %</u>
Sum	250 %	100 %

Kostnadsfordelingen legges til grunn i avtalen om vertskommunesamarbeid. Kostnadene for 2022 er innarbeidet i kommunenes budsjetter. Arbeidsgruppen anbefaler at kostnadene til vertskommunesamarbeidet også framover posteres i landbruksforvaltningens budsjetter i den enkelte kommune, slik at ressursvurderingene gjøres i en hensiktsmessig sammenheng.

6.0 Svakheter og risiko ved ny modell

Enhver endring eller modell vil kunne ha svakheter og risikomomenter. Det er i prosjektet identifisert følgende momenter ved vertskommunesamarbeidet som er vurdert av arbeidsgruppa:

- Svekkelse av fagmiljøene i enkeltkommunene
 - *Arbeidsgruppens vurdering: personressurser vil være til stede i alle deltakerkommunene som i dag. Et større samlet fagmiljø på skog og utmark vil også styrke den samlede kompetansen i enkeltkommunen*
- Lange avstander mellom fagfolkene
 - *Arbeidsgruppens vurdering: det er ikke behov for omfattende fysisk møtevirksomhet. De digitale løsningene som eksisterer er tilfredsstillende for løpende kommunikasjon, og det er etablerte felles programmer/løsninger for aktuelle oppgaver.*
- Demokratisk utfordring – mindre politisk styring
 - *Arbeidsgruppens vurdering: de prinsipielle vurderingene på fagområdene skal til politisk behandling i kommunene som i dag.*
- Organisatorisk uklarhet/prioriteringer:
 - *Arbeidsgruppens vurdering: det vil være personer som jobber med oppgaver både for egen kommune og vertskommunen. Dette krever god samhandling, dialog og rutiner mellom kommunene for å skape ryddighet for arbeidstaker og tilfredsstillende måloppnåelse. God dialog og samhandling er på plass allerede i dag – om nødvendig vies denne problemstillingen ekstra oppmerksomhet ved oppstart.*
- Ikke kontroll på kostnadsutviklingen:
 - *Arbeidsgruppens vurdering: budsjettprosessen knyttet til vertskommunesamarbeidet må inkludere deltakerkommunene på et hensiktsmessig nivå - rutine lages.*

- Ordinært samarbeid kan gi like god effekt
 - *Arbeidsgruppens vurdering: en administrativ vertskommunemodell vil gi ekstra gevinster i forhold til et ordinært, ikke formalisert samarbeid. Vertskommunemodellen sikrer en bred kompetansetilgang knyttet til forvaltningsoppgavene, og vil bidra til økt kvalitet og utviklingsfokus.*

Generelt vurderer arbeidsgruppen at de positive effektene ved en felles organisering er større enn eventuelle ulemper. Det er allikevel viktig å ta høyde for de risikofaktorene som er identifisert, og gjøre nødvendige tilpasninger. Kommunene bør gjøre en evaluering av modellen og samarbeidet etter 4 år for å se om det har svart til forventningene.

7.0 Anbefaling

Arbeidsgruppens anbefaling:

- Osen, Ørland, Åfjord og Indre Fosen kommune organiserer oppgaver knyttet til skog- og utmarksforvaltning gjennom et interkommunalt samarbeid, jf. § 17-1 i kommuneloven.
- Samarbeidet organiseres som et administrativt vertskommunesamarbeid jf. § 20-1 i kommuneloven.
- Samarbeidsavtale dat. 01.10.22 legges til grunn for samarbeidet.
- Avtalen trer i kraft ved vedtak i de respektive kommunestyrene.
- Kommunene skal evaluere samarbeidet og organiseringen etter 4 år.

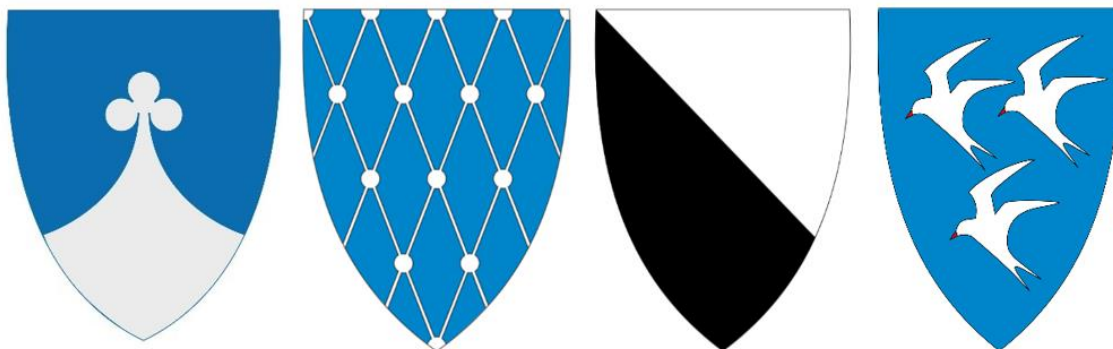
Arbeidsgruppen oversender rapport og anbefaling til styringsgruppen for behandling. Styringsgruppen konklusjon med dokumentasjon danner grunnlaget for behandling i kommunestyrene i Osen, Ørland, Åfjord og Indre Fosen.

8.0 Styringsgruppas vedtak

Styringsgruppa i prosjekt Fosen skog og utmark støtter arbeidsgruppas anbefaling.

Vibeke Stjern, Knut Inge Blix Furuset og Ketil Kvam.

SAMARBEIDSAVTALE FOR FOSEN SKOG - OG UTMARKSFORVALTNING

Følgende samarbeidsavtale gjelder f.o.m xx.xx.2023 mellom Indre Fosen kommune – som vertskommune, og Osen, Ørland og Åfjord som samarbeidskommuner.

KAP. 1. MODELL FOR SAMORGANISERING

- 1.1 Skog – og utmarksoppgavene i kommunene Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord organiseres etter vertskommuneprinsippet i en interkommunal skog- og utmarkstjeneste kalt Fosen skog og utmark (FSU). Samarbeidet er organisert jfr. kommunelovens § 28-1b. (Administrativt vertskommunesamarbeid)
- 1.2 Samarbeidet skal ha følgende ekstra formål, utover ordinære drifts- og utviklingsoppgaver innenfor området.
 - Høy faglig kompetanse
 - Nærhet til næringene og brukerne
 - Utviklingskraft og innovasjon
- 1.3 Indre Fosen kommune er vertskommune.
- 1.4 FSU skal utføre oppgaver innenfor skogforvaltning, viltforvaltning, rovdyrforvaltning, motorferdsel i utmark og forvaltning av laks- og innlandsfiske. Aktuelle oppgaver delegeres fra samarbeidskommunene til vertskommunen.
- 1.5 FSU's adresse er: Indre Fosen kommune, Fosen skog og utmark, Postboks 23, 7101 Rissa
- 1.6 Det tilsettes daglig leder for FSU. FSU inngår organisatorisk i sektor Næring og Areal i Indre Fosen kommune.
- 1.7 Indre Fosen kommune er formell arbeidsgiver for daglig leder og medarbeidere i FSU. De ansatte beholder sin kontorplassering, ansiennitet og goder ved overføring fra sin ansatte-kommune i desember 2022 til FSU fra januar 2023. I spesielle tilfeller kan

vertskommunen kjøpe andre tjenester fra deltakerkommunene. Vertskommunen overtar de ansatte innen området fra Osen, Ørland og Åfjord, samt foretar tilsetting av daglig leder og øvrige medarbeidere.

- 1.8 Ved en eventuell nedbemanning eller opphør av ordningen skal ansatte ha rettigheter i vertskommunen i samsvar med hovedavtalen og arbeidsmiljølovens bestemmelser.
- 1.9 Indre Fosen kommunes kontrollutvalg også skal være kontrollutvalg for FSU.
- 1.10 Forvaltningsloven gjelder for FSU. Når det klages etter forvaltningslovens § 28 første ledd, gjelder kommunelovens § 20-2 om at det er den kommunen som har delegert myndigheten som er klageinstans. Statsforvalteren i Trøndelag er klageinstans i forvaltningssaker for vedtak truffet etter delegert myndighet fra et statlig organ.
- 1.11 Dersom FSU opphører vil den enkelte deltakerkommune stå rettslig ansvarlig overfor egne (eller tidligere bosatte) innbyggere/brukere for de vedtak som tidligere er truffet av FSU.
- 1.12 FSU har pr. 01.01.23 en fast basisressurs fagstillinger på i alt 2.5 årsverk. Ressursen/utgiftene fordeles jfr. pkt. 2.1 i denne samarbeidsavtalen.
- 1.13 Kommunene Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord skilles ut som eget avdelingskontor/distrikt i f.h.t. rapportering til Statsforvalteren i Trøndelag og SSB/KOSTRA.

KAP. 2. ØKONOMI

- 2.1. Det skal utarbeides et felles budsjett for tjenesten. Budsjettet skal bl.a. inneholde dekning av lønn, utgifter til opplæring/veiledning og reiseutgifter. Daglig leder utarbeider innen 1. september forslag til budsjett for FSU. Kostnadene fordeles prosentvis til deltakerkommunene. Budsjettforslagene inngår i deltakerkommunenes årlige budsjettbehandling. I henhold til felles administrasjonsbudsjett skjer alle utbetalinger inkl. lønn fra Indre Fosen kommune. Utgiftene refunderes fra de respektive deltakerkommunene årlig i henhold til prosentvis fordeling av kostnader.
- 2.2. Utbetalinger vedrørende tiltak/administrative vedtak skjer etter anvisning fra Indre Fosen kommune etter delegasjon fra samarbeidende kommuner. Utbetaling skjer fra Indre Fosen kommune, og utgiftene refunderes fra de respektive deltakerkommunene årlig.
- 2.3. Indre Fosen kommune har ansvaret for regnskapet for FSU. Avregning av regnskapsåret skjer innen 1. februar i påfølgende år. Vedr budsjettreguleringer sendes forslag til regulering ut til samarbeidskommunene med svarfrist, før saken behandles og vedtas i Indre Fosen kommune.
- 2.4. Indre Fosen kommunes økonomiske rapporteringssystemer gjelder for tjenesten.

- 2.5. Vertskommunens framtidige forpliktelser vedrørende pensjon / reguleringspremie for ansatte som slutter i FSU skal avregnes opp mot deltakerkommunene også for tiden etter avsluttet tilsetningsforhold. Utgiftene føres direkte inn i regnskapet for tjenesten og blir med på avregningen på slutten av året. Ved opphør av samarbeidet sendes årlig innen 1. februar en avregning fra vertskommunen til angjeldende kommune.

KAP. 3. ARKIV OG IKT

- 3.1. Det kan utarbeides egen mal for FSU med deltakerkommunenes kommunevåpen, herunder i ACOS (saksbehandlingssystem). Dette brukes i alle saker som gjelder Fosen skog og utmark.
- 3.2. Det skal utarbeides egne avtaler/rutiner for samhandling med Fosen IKT.

KAP. 4. ORGANISERING AV ARBEIDET

- 4.1. Vedtaksmyndighet fastsettes gjennom det til enhver tid gjeldende delegeringsreglement for Indre Fosen kommune basert på delegasjon fra samarbeidskommunen.
- 4.2. Politiske saker utredes av FSU og behandles i den kommunen saker tilhører. Klagesaker behandles i den kommunen saken tilhører.
- 4.3. Tverrfaglige samarbeidstiltak i de enkelte samarbeidskommuner skal videreføres og utvikles.

KAP. 5. TVIST OM FORSTÅELEN AV SAMARBEIDSAVTALEN

- 5.1. Myndighet for avgjørelser av tvister skal følge rettspraksis for lignende samarbeidstiltak/interkommunalt samarbeid. Lov om tvistemål anvendes dersom eventuelle uoverensstemmelser ikke lar seg løse på annen måte.
- 5.2. Dersom Fosen skog og utmark skulle motta søksmål mot seg i f.h.t. brukere av tjenesten i samarbeidsperioden, vil aktuell særlovgivnings retningslinjer gjelde.
- 5.3. Dersom Fosen skog og utmark skulle motta søksmål mot seg i f.h.t. brukere av tjenesten i ettertid, gjelder samarbeidsavtalene pkt. 1.10.

KAP. 6. ANDRE FORHOLD

- 6.1. Avtaleperioden er fra 01.xx.2023 og forlenges automatisk hvis ikke avtalen sies opp. Oppsigelse av avtalen må skje skriftlig innen 31. desember, slik at avtalen tidligst kan opphøre ved **årets utløp året etter** det året oppsigelse er skjedd. (*Minste oppsigelsestid 12 måneder.*)

Ovenstående avtalepunkter er godkjent og vedtatt av samarbeidskommune og vertskommune og undertegnes herved.

Rissa 01.xx.23

Osen 01.xx.23

Ørland 01.xx.23

For vertskommunen:

For samarbeidskommunen: For samarbeidskommunen

.....

.....

.....

Indre Fosen kommune

Osen kommune

Ørland kommune

Åfjord 01.xx.23

For samarbeidskommunen:

.....

Åfjord kommune

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
22/062	Utvalg for strategi og drift	01.12.2022
22/070	Formannskap	01.12.2022

Høringingsinnspill transportfaglig utredning for regionale ruteflygninger i Sør-Norge og Nord-Norge fra 2024

Kommunedirektørens innstilling

1. Rapporten har feil konklusjon som gjelder transportstandardkriterier. Ørland har gult nivå med tilgang til hovedstaden og kun et teoretisk grønt nivå for tilgang til internasjonale flyruter
2. Rapporten har en meget overordnet og usikker beregning av samfunnsøkonomisk nytte og det er ikke mulig å etterprøve beregningene. Sannsynlig er beregnet nøkkeltall for Ørland – Oslo nærmere 1,25 enn 0,2 som er beregnet i rapporten. Det statlige tilskuddsbehovet er beregnet for høyt blant annet på bakgrunn av lav forventet trafikk.
3. Rapporten beskriver at samfunnsøkonomisk nytte må sees i sammenheng med andre faktorer. Dette er ikke gjort for utredning av nye FOT- ruter, deriblant Ørland - Oslo. Blant annet mangler utredning av forsvarets behov. Uten en helhetlig faglig vurdering har rapporten liten verdi som beslutningsgrunnlag.
4. Det vises til tidligere innspill fra Ørland kommune, Fosen, Forsvaret og Trøndelag fylkeskommune for samfunnsmessige betydning av flyruta, samt faktagrunnlag og faglige vurderinger som anses relevant for beslutninger om å inkludere Ørland – Oslo på regionale ruteflygninger i Sør-Norge fra 2024.

Formannskap 01.12.2022

Behandling

Omforent tillegg til kommunedirektørens innstilling:

Tillegg til punkt 1:

Ørland kommune er kritisk til at det i rapporten er forskjellige konklusjoner om transportstandardkriteriet når det er samme teoretiske reisetid til Værnes på 2,5 timer fra både Ørland og Røros. I tillegg påpekes at reisetiden Ørland – Værnes på 2,5 timer er teoretisk og en må i praksis beregne minimum 3 timer reisetid når en tar hensyn til ferjetider og ventetider. Det er spilt inn en rekke ganger at transportstandardkriteriet ikke er oppfylt for Ørland – Oslo via Værnes.

Tillegg til punkt 3:

Ørland kommune og Fosenregionen har i en rekke tidligere høringer, senest i høringen vår/sommer 2022, påpekt den store samfunnsnyttens flyruta har for utvikling av blå næring, reiseliv og øvrig næringsutvikling. Forsvarets behov er et nasjonalt ansvar og det forventes at nasjonen Norge nå tar ansvar for Forsvarets behov.

Kommunedirektørens innstilling og omforent tillegg ble enstemmig vedtatt ved manuell votering.

Protokolltilførsel:

Administrasjonen sjekker ut og sender en søknad for å komme inn på fotnettet.

FSK - 22/070 vedtak

1. Rapporten har feil konklusjon som gjelder transportstandardkriterier. Ørland har gult nivå med tilgang til hovedstaden og kun et teoretisk grønt nivå for tilgang til internasjonale flyruter.
Ørland kommune er kritisk til at det i rapporten er forskjellige konklusjoner om transportstandardkriteriet når det er samme teoretiske reisetid til Værnes på 2,5 timer fra både Ørland og Røros. I tillegg påpekes at reisetiden Ørland – Værnes på 2,5 timer er teoretisk og en må i praksis beregne minimum 3 timer reisetid når en tar hensyn til ferjetider og ventetider. Det er spilt inn en rekke ganger at transportstandardkriteriet ikke er oppfylt for Ørland – Oslo via Værnes.
2. Rapporten har en meget overordnet og usikker beregning av samfunnsøkonomisk nytte og det er ikke mulig å etterprøve beregningene. Sannsynlig er beregnet nøkkeltall for Ørland – Oslo nærmere 1,25 enn 0,2 som er beregnet i rapporten. Det statlige tilskuddsbehovet er beregnet for høyt blant annet på bakgrunn av lav forventet trafikk.
3. Rapporten beskriver at samfunnsøkonomisk nytte må sees i sammenheng med andre faktorer. Dette er ikke gjort for utredning av nye FOT- ruter, deriblant Ørland - Oslo. Blant annet mangler utredning av forsvarets behov. Uten en helhetlig faglig vurdering har rapporten liten verdi som beslutningsgrunnlag.
Ørland kommune og Fosenregionen har i en rekke tidligere høringer, senest i høringen vår/sommer 2022, påpekt den store samfunnsnyttens flyruta har for utvikling av blå næring, reiseliv og øvrig næringsutvikling. Forsvarets behov er et nasjonalt ansvar og det forventes at nasjonen Norge nå tar ansvar for Forsvarets behov.
4. Det vises til tidligere innspill fra Ørland kommune, Fosen, Forsvaret og Trøndelag fylkeskommune for samfunnsmessige betydning av flyruta, samt faktagrunnlag og faglige vurderinger som anses relevant for beslutninger om å inkludere Ørland – Oslo på regionale ruteflygninger i Sør-Norge fra 2024.

Protokolltilførsel:

Administrasjonen sjekker ut og sender en søknad for å komme inn på fotnettet.

Utvalg for strategi og drift 01.12.2022

Behandling

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt ved manuell votering.

USD - 22/062 vedtak

1. Rapporten har feil konklusjon som gjelder transportstandardkriterier. Ørland har gult nivå med tilgang til hovedstaden og kun et teoretisk grønt nivå for tilgang til internasjonale flyruter
2. Rapporten har en meget overordnet og usikker beregning av samfunnsøkonomisk nytte og det er ikke mulig å etterprøve beregningene. Sannsynlig er beregnet nøkkeltall for Ørland –

Oslo nærmere 1,25 enn 0,2 som er beregnet i rapporten. Det statlige tilskuddsbehovet er beregnet for høyt blant annet på bakgrunn av lav forventet trafikk.

3. Rapporten beskriver at samfunnsøkonomisk nytte må sees i sammenheng med andre faktorer. Dette er ikke gjort for utredning av nye FOT- ruter, deriblant Ørland - Oslo. Blant annet mangler utredning av forsvarets behov. Uten en helhetlig faglig vurdering har rapporten liten verdi som beslutningsgrunnlag.
4. Det vises til tidligere innspill fra Ørland kommune, Fosen, Forsvaret og Trøndelag fylkeskommune for samfunnsmessige betydning av flyruta, samt faktagrunnlag og faglige vurderinger som anses relevant for beslutninger om å inkludere Ørland – Oslo på regionale ruteflygninger i Sør-Norge fra 2024.

Sammendrag

Samferdselsdepartementet har nylig fått utarbeidet en transportfaglig utredning i forbindelse med anskaffelsesprosessen for flyruter i Sør-Norge og Nord-Norge med kontraktsoppstart 1. april 2024. Utredningen er nå ute på høring, og Trøndelag fylkeskommunen er invitert til å komme med innspill og merknader til utredningens innhold og anbefalinger. Fylkeskommunen har oppfordret kommunen/regionrådet til å sende innspill til fylkeskommunen innen fredag 2. desember. Fylkeskommunen vil deretter behandle saken politisk og sende inn sitt innspill til Samferdselsdepartementet.

Sakens bakgrunn og innhold

Historisk

Staten har gjennomført konkurranse for flyruter i Sør-Norge og Nord-Norge, de såkalte FOT-rutene, hvert fjerde år siden 2012. Ørland kommune har gitt innspill før utlysning av konkurranse gjentatte ganger siden 2009. Innspillene har både vært om lokal betydning av flyruta og faglige innspill for Ørland – Oslo basert på nasjonale kriterier for FOT-rutene. Innspillene fra kommunen går til Trøndelag fylkeskommune som er høringspart for samferdselsdepartementet. Trøndelag fylkeskommune behandler sine høringsuttalelser politisk før de sendes til Samferdselsdepartementet.

Høringsinnspillene har gitt gode samfunnsmessig og faglig vurderinger for å inkludere Ørland - Oslo på FOT-rutene:

Fra 2009:

- Høringsinnspill Ørland kommune: <https://innsyn.fosendrift.no/Innsyn-ORL-HIST/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=40484&documentId=59995&sourceDataBase=ORLANDH1>

FOT-ruter fra 01 april 2012:

- Saksfremlegg Sør-Trøndelag fylkeskommune: <https://opengov.360online.com/Meetings/STFKHist/Meetings/Details/849589?agendaltemId=220145>
- Høringsinnspill Ørland kommune: <https://innsyn.fosendrift.no/Innsyn-ORL-HIST/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=126493&documentId=188294&sourceDatabase=ORLANDH1>
- Høringsinnspill Forsvaret: <https://innsyn.fosendrift.no/Innsyn-ORL-HIST/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=129600&documentId=192978&sourceDatabase=ORLANDH1>

FOT-ruter fra 01.april 2016:

- Saksfremlegg Sør Trøndelag fylkeskommune:
<https://opengov.360online.com/Meetings/STFKHist/Meetings/Details/1607483?agendaItemId=225575>
- Høringsinnspill Ørland kommune:
<https://opengov.360online.com/Meetings/STFKHist/File/Details/1561056.PDF?fileName=H%C3%B8ringsbrev%20fra%20%C3%98rland%20kommune.pdf&fileSize=1365818>
- Høringsinnspill Forsvaret:
<https://opengov.360online.com/Meetings/STFKHist/File/Details/1570969.PDF?fileName=Henvendelse%20fra%20%C3%98rland%20Hovedflystasjon.pdf&fileSize=179843>

FOT-ruter fra 01.april 2020:

Fra 01. april 2020:

- Saksfremlegg Trøndelag fylkeskommune:
<https://opengov.360online.com/Meetings/TRONDELAG/Meetings/Details/204436?agendaItemId=201746>
- Høringsinnspill Ørland kommune:
<https://opengov.360online.com/Meetings/TRONDELAG/File/Details/348048.PDF?fileName=Vedlegg%20-%20H%C3%B8ringsuttalelse%20%C3%98rland%20kommune&fileSize=496851>

Høring FOT-ruter 01.april 2024

Høring FOT-ruter fra 01.april 2024 har hatt 3 innspillfaser.

1. Vinteren 2021: Høringen tok for seg temaer og problemstillinger som var ønsket dekket i en faglig utredningen. Høringen ble besvart administrativt og høringssvarene ligger som vedlegg.
2. Våren/sommeren 2022: Høringen inneholdt bredere synspunkter og vurderinger rundt utformingen av selve konkurransen om flyrutene.
3. Pågående høring om den faglige utredningen som er gjennomført etter innspillfase 1.

Samlet høringsinnspill fra Trøndelag fylkeskommune våren/sommeren 2022 til

Samferdselsdepartementet ble behandlet politisk 21.06.2022:

<https://opengov.360online.com/Meetings/TRONDELAG/Meetings/Details/1910284?agendaItemId=213151>

Felles høringsinnspill fra Ørland kommune og Fosen Regionråd ligger som vedlegg til

saken: <https://opengov.360online.com/Meetings/TRONDELAG/File/Details/3010001.PDF?fileName=3.%20Innspill%20fra%20Fosenregionen%20og%20%C3%98rland%20kommune&fileSize=937631>

Samferdselsdepartementets sin side for høringen våren/sommeren 2022 ligger på regjeringens sider:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-ny-konkurranse-om-regionale-ruteflygninger-i-sor-norge-og-nord-norge-fra-1.-april-2024/id2904479/>

Forsvarets høringsinnspill våren/sommeren 2022 ligger på departementets sider og er av spesiell

interesse for flyruta Ørland - Oslo: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-ny-konkurranse-om-regionale-ruteflygninger-i-sor-norge-og-nord-norge-fra-1.-april-2024/id2904479/?uid=2fe1571c-725e-49b6-8a05-e744d4eed91f>

Denne saken dreier seg om det tredje innspill til anskaffelsesprosessen for rutene med kontraktsoppstart 01. april 2024. Trøndelag fylkeskommune har bedt Ørland kommune om å gi innspill på den transportfaglig utredning som er gjennomført. En rapport er utarbeidet av Oslo Economics med bistand fra Norconsult og Nord universitet på oppdrag av Samferdselsdepartementet.

Samferdselsdepartementets har en egen side for denne høringen:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-transportfaglig-utredning-for-regionale-ruteflygninger-i-sor-norge-og-nord-norge-fra-2024/id2947535/?expand=horingsbrev>

Selve rapporten "Forslag til offentlig kjøp av regionale flyruter, Utarbeidet på oppdrag for Samferdselsdepartementet" ligger vedlagt saken, men kan også lastes ned herfra:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a3c00b2e468b4e40b0e7a046b407d013/oe-rapport-2022-90-forslag-til-offentlig-kjop-av-regionale-flyruter-2230733.pdf>

Samferdselsdepartementets krav til utredningen er basert på innspillsfase 1 som ble gjennomført vinteren 2021. Samferdselsdepartementet endelige krav er gjengitt i vedlegg G i rapporten. Kravene til at utredningen kan kort sammenfattes med: 1. Tilstands-/situasjonsrapport, 2. Trafikkprognose (inkludert vurdere hvordan endrede behov fra viktige brukergrupper, som f.eks. Forsvaret, vil påvirke etterspørselen.), 3. Trafikkanalyse, 4. Tilrettelegging for konkurranse, 5. Modell for fastsettelse av billettpriser, 6. Behov for flere FOT-ruter, 7. Vurdering av grunnlag for kommersiell betjening, 8. Miljøkrav og tilrettelegging for null-/lavutslipp, 9. Forslag til forpliktelser til offentlig tjenesteytelse (FOT), 10. Samfunnsøkonomisk nytte og kostnader.

Under punkt 6. «behov for flere FOT-ruter», er dette spesifisert nærmere som: «Vurdere om det er ruter som i dag ikke er en del av FOT-ordningen som bør inkluderes sett opp mot samfunnsøkonomiske vurderinger og transportstandardkrav.»

I utredningen er oppdraget for nye FOT-ruter tolket meget stramt. Det vil si at det for Ørland - Oslo er gjort to utredningen som danner grunnlag for de faglige vurderingene:

- Transportstandardkrav
- Samfunnsøkonomiske vurderinger

Transportstandardkrav inkluderer blant annet kravet tilgang flyplass med internasjonalt flytilbud og tilgang til hovedstad. Kravet tilgang flyplass med internasjonalt flytilbud er definert som maks 2,5 timer reisetid til flyplass, avreise etter 06:00 og ankomst flyplass før 08:30. Kravet for tilgang til hovedstaden er avreise etter 06:00, ankomst Oslo sentrum før 10:00 og avreise Oslo sentrum etter 16:00.

For å vurdere samfunnsøkonomisk nytte for nye flyruter er det gjort "en overordnet vurdering av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten ved å sammenligne den generaliserte reisekostnaden (GK) for flyruten med GK for beste alternative fremkomstmiddel, som i all hovedsak er bil, noen ganger i kombinasjon med fly fra en annen flyplass. GK er kostnadene transportbrukere står ovenfor når de vurderer å reise. Dette inkluderer tidskostnader, billettpriser, drivstoffutgifter, bompenger osv. per reise én vei, og avhenger av typen fremkomstmiddel som blir benyttet." Videre er det beskrevet "Ved å dele forskjellen i GK på et estimat for «FOT-tilskudd» per passasjer får vi et nøkkeltall som indikerer hvor mye samfunnet får igjen for hver tilskuddskrone staten legger inn i kjøp av FOT-ruten." Det er beskrevet at "Dette er en grov tilnærming til en fullstendig samfunnsøkonomisk analyse, og tallene må sees i sammenheng med andre faktorer."

Administrasjonens vurdering

Transportstandardkrav

I rapporten er det beskrevet følgende for transportstandardkrav: "Fra Bjugn til Trondheim er det cirka 2 timer å kjøre, inkludert ferje, mens avstanden til Værnes lufthavn er på 2 timer og 30 minutter. Dette gjør at brukerne i influensområdet til Ørland lufthavn scorer grønt på samtlige transportstandardkriterier ved bruk av landbasert transport, og eventuelt fly videre fra Værnes lufthavn."

Samlet reisetid for Ørland - Oslo via Værnes er beregnet å være 5 timer. Administrasjonen mener at med reisetid på 5 timer klarer en ikke kravene som er satt i rapporten for tilgang til hovedstaden.

Til sammenligning er det for Røros, som har samme reisetid til Værnes, beskrevet følgende til transportstandardkrav: "Nærmeste lufthavn fra Røros er Værnes lufthavn, omkring 2,5 timers kjøretur unna. Kriteriet for tilgang til internasjonalt flytilbud kan da i teorien nås akkurat, mens det blir krevende å tilfredsstille hovedstads-kriteriet uten samtidig å bryte kravet om tidligste avreise 06:00."

Beskrivelsen for Ørland er feil, mens beskrivelsen fra Røros er mer rett. Ørland - Oslo oppfyller ikke transportstandardkravene til hovedstaden basert på rute-fly via Værnes og tilgang til internasjonalt flytilbud er teoretisk. Dette er tidligere beskrevet i en rekke innspill fra Ørland kommune og Trøndelag fylkeskommune. Ørland kommune hadde i sine innspill til nye FOT-ruter fra 2020, en detaljert gjennomgang av dette forholdet. Trøndelag fylkeskommune beskrev også dette forholdet i sitt innspill vinteren 2021 til utredningen: "I evalueringen av anbudsordningen for regionale flyruter, gjennomført av Transportøkonomisk institutt i 2010, pekes det på at Ørland er den eneste av flyplassene med 2,5 time reisetid til stamflyplass som ikke er inne i FOT-ordningen. Ørland-ruten bør på nytt evalueres i en ekstern utredning." Til tross for dette har er det i utredningen her gjort en feil.

Samfunnsøkonomiske vurderinger

For samfunnsøkonomisk vurdering er det beskrevet en omfattende metodikk, men en har ikke lagt med grunnlagsdataene for utregningen som ferjepriser, bompenger, reiselengde mm. Dette medfører at beregningene ikke kan kontrolleres for feil av tredjepart.

Det er for Km-kostnader med bil beregnet en kostnad til Ørland lufthavn på 101 kroner, mens Km-kostnader med bil til Værnes er beregnet å være 466 kroner. Avstanden fra Bjugn sentrum til Værnes er mer enn 6 ganger lenger enn til Ørland lufthavn, mens km kostnadene er beregnet å være kun 4,6 ganger så store. Det er ikke oppgitt å være inkludert bompenger og ferjekostnader i disse beregningene slik metodikken beskriver en skal gjøre. Hadde et tatt utgangspunkt i Brekstad så ville forskjell i kjørelengde vært 12 ganger så stor.

Verdi for reisetid er også veldig teoretisk og beregningen tar utgangspunkt i at marginalkostnaden for lang reisetid er lavere enn ved kort reisetid. Her tar en altså ikke hensyn til at reisetid for Ørland - Oslo på 2,5 timer medfører at en kan gjennomføre dagsturer, mens en reisetid på 5 timer, som er beregnet via Værnes, medfører at dagsreiser blir meget vanskelig. I dette tilfelle vil altså marginalkostnaden for de 2,5 timer ekstra reisetid bli større enn de første 2,5 timer reisetid som modellen tar utgangspunkt i. Dette blant annet fordi den lange reisetiden kan bety behov for overnatting.

Modellen er i tillegg meget avhengig av antall reisende. Her er den satt til 20 000 reisende basert på trafikk tall i 2019, mens Forsvaret i sin høringsuttalelse i juni 2022 har beskrevet et forventede antall passasjerer på strekningen på 26 000.

Nøkkeltall for Ørland - Oslo er beregnet til å være 0,2 som er det høyeste blant alternativt nye flyruter. Samfunnsøkonomisk lønnsomt er det beskrevet å være nøkkeltall over 1. Ved en følsomhetsanalyse der km-kostnadene økes fra 466 til 700 kroner til Værnes (inkludert bompenger og ferje), marginalkostnadene for ekstra 2,5 timer reisetid settes lik reisetidskostnadene for de første 2,5 timene (dvs øke reisetidskostnadene via Værnes settes til 2526) og antall reisende settes til 26 000 som angitt av forsvaret, vil dette gi et nøkkeltall på 1,25 og tilbudet vil da være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Samfunnets kostnader vil da også reduseres betraktelig i forhold til beregnet kostnad på 28,6 millioner om en benytter mer riktige trafikk tall. Dette viser hvor stor usikkerhet det er knyttet til disse beregningene.

Andre faktorer

For å vurdere nye FOT ruter er det beskrevet i rapporten at "dette er en grov tilnærming til en fullstendig samfunnsøkonomisk analyse, og tallene må sees i sammenheng med andre faktorer." Det

hadde derfor vært naturlig å se på andre faktorer i sammenheng med utredningene for eksisterende FOT ruter der det er satt en rekke krav i punkt 1-10 i oppdragsbeskrivelsen. Dette inkluderer behov for forsvaret, billettpriser, trafikkanalyse mm. Dette er ikke gjort. Når forsvarets behov for Ørland - Oslo er så omfattende beskrevet i deres høringsinnspill juni 2022, så kan denne rapporten ikke anses som en faglig komplett vurdering. Rapporten konkluderer med at "Om staten er villig til å betale 28,6 millioner kroner årlig for å sikre reisende til/fra Ørland en bedre tilgjengelighet til hovedstaden er et politisk spørsmål, og handler om hvilken viktighet man tillegger koblingen til Oslo fra mindre lufthavner." Rapporten påberoper seg her en en faglig sikkerhet som den ikke har og konklusjonen blir da feil. I stedet for å beskrive at dette er en politisk vurdering, så burde det vært beskrevet de faglige usikkerheten og begrensninger som foreligger i rapporten.

Øvrige forhold

Høringen som gjennomføres nå dreier seg om den faglige utredningen som er gjennomført. Høringsinnspill til Samferdselsdepartementet via Trøndelag fylkeskommune er viktig, men basert på erfaring må det også jobbes parallelt med andre faglige innspill. Erfaringen er at kommunens innspill ikke blir tatt hensyn til ved såkalte faglige vurderinger. De faglige vurderingene i rapporten har for lav kvalitet og synes påvirket mer av administrative politiske føringer enn rent faglige og nøytrale vurderinger. Det bør vurderes hvordan kommune i samarbeid med andre aktører kan jobbe for å forbedre det faglige beslutningsgrunnlaget i tillegg til at det jobbes politisk med dette spørsmålet.

FN's Bærekraftsmål

Saken berører blant annet bærekraftmålene: Anstendig arbeid og økonomisk vekst, Industri, innovasjon og infrastruktur, og Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Vedlegg

Svar på forespørsel om innspill til utredning av flyrutekjøp i Nord-Norge og Sør-Norge fra 1. april 2024

Innspill Ørland kommune og Fosenregionen

Høring av transportfaglig utredning for regionale ruteflygninger i Sør-Norge og Nord-Norge fra 2024

Rapport - Forslag til offentlig kjøp av regionale flyruter, Utarbeidet på oppdrag for Samferdselsdepartementet